Preek in de dienst van dankzegging voor en voortzetting van het Heilig Avondmaal,
De Samaritaan, Rotterdam (Opstandingskerk), 20 seprember 2026, 17.00 uur
Thema: 'Onafscheidelijk' naar aanleiding van Hooglied 8: 6-7 (kern: vers 6) en Romeinen 8: 31-39

1. Waar liefde is, wil je samen zijn
Soms hoor je zo'n verhaal, over een bruidspaar in de jaren '40, vlak na die vreselijke oorlogsjaren, eindelijk waren ze getrouwd... en vervolgens werd hij opgeroepen om als militair te vertrekken naar Indonesië. Vreselijk! Je wilt toch niet uit elkaar, als jong stel? Maar het gebeurde toen en het gebeurt nog steeds, bijvoorbeeld als een militair wordt uitgezonden voor een vredesmissie in de Straat van Hormuz of in Mali of zo. Je hoopt dan en je bidt dat je elkaar weer terug mag zien, op een dag.
Waar liefde is, daar wil je bij elkaar zijn. En je kunt er niet tegen als je van elkaar verwijderd bent. Vanmorgen hebben we gezien – aan de hand van de geschiedenis van David en Jonathan - hoe Jezus uit liefde alles opgaf om ons te komen redden. Hij gaf Zijn koninklijke waardigheid op, Hij gaf zelfs Zijn kleding op om ons de mantel van de gerechtigheid aan te doen. Het was puur de liefde voor ons die Hem dreef.
Daarom mochten we het Avondmaal vieren. We vieren daarin, dat Jezus voor onze zonden Zijn leven gaf, en dat daarmee de weg naar de hemel, naar de troon van God, open kwam te liggen.
En nu, vanmiddag, lezen we opnieuw over de liefde, nu vanuit Hooglied 8, dat is eigenlijk het hoogtepunt van het Hooglied. Het is een hartstochtelijke uitroep van de bruid, van Sulammith, naar Salomo, haar bruidegom: 'Leg mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm!'

2. Het zegel, daar ligt je hele wézen in!
Wat bedoelt ze daarmee? Een zegel, wat was dat eigenlijk in Israël, in de 10e eeuw voor Christus? Een zegel leek veel op een stempel zoals wij dat kennen, maar dan was het hard. Je kon het in de was drukken, dan liet het een afdruk achter. Archeologen hebben veel zegelafdrukken gevonden in Israël. Een jaar of tien geleden was er een heel spectaculaire vondst: toen werd een zegelafdruk gevonden van koning Hizkia van Juda, die regeerde in de 8e eeuw voor Christus.
Zo'n zegel, daar kon je verschillende dingen mee doen. Ik noem drie functies.
Ten eerste kon je een zegel gebruiken als handtekening. Een brief kon je bekrachtigen met je zegel. Een overeenkomst kreeg waarde, niet door een handtekening, maar door een zegelafdruk. Met je zegel kon je dus een belofte doen, zoals een bruid en een bruidegom elkaar hun ja-woord geven. Dat zegel had dus alles te maken met de toekomst. 'Ik sta in voor mijn woord.' Ida Gerhardt schreef daar een paar prachtige woorden over in het gedicht 'Autogram'. Moet u horen, hoe mooi.

Handtekening,
ik zet u neer:
weerhaak en kerf,
penkras en nerf.
Code van eer.

In tegenweer
-zwaard tegen zwaard,
aard tegen aard-
werd gij gewet.
Doorgrond mij, Heer,
als ik signeer.

Ik heb gezet.

Het zegel als handtekening. Een zegel staat voor alles wat je belooft. Dat was de eerste functie. Maar het zegel was ook een pincode. Een koning gaf soms zijn zegelring te leen aan een vertrouweling. En daarmee zei die koning: 'Hier, jij mag alles doen in mijn naam, wat je maar wilt.' Zo'n koning gaf dus alle vertrouwen: 'Wat ik ook maar heb: alsjeblieft: doe ermee wat je wilt, ik vertrouw je.' Eigenlijk dus nog meer dan onze pincode, want dan gaat het alleen maar over geld. Een zegel staat dus in die tijd in Israël niet alleen voor alles wat je belooft, maar ook voor alles wat je bezit, aan goederen en aan macht. Een zegel als pincode.
En dan het derde: met je zegel kon je ook dingen ver-zegel-en, je kon ze afsluiten. Dat gebeurt vandaag de dag nog: als een container naar het buitenland gaat, dan wordt hij verzegeld. Wordt het zegel verbroken, dan zijn de vrachtbrieven niet meer betrouwbaar. En zo werden in Israël ook boeken verzegeld, documenten verzegeld. Staatsgeheimen. Een zegel staat dus niet alleen voor alles wat je belooft, en voor alles wat je bezit, maar ook voor alles wat je weet.
En als we nu nog eens één stap verder zetten: alles wat je belooft, dat is je toekomst. Alles wat je bezit: dat betreft je situatie hier en nu. Alles wat je weet, dat is je hele geheugen, het verleden wat je met je meedraagt. Kortom: een zegel, daarin ligt je verleden, je heden en je toekomst, eigenlijk je complete identiteit, je diepste wezen! Geen wonder dat mensen die een zegel hadden daar ongelooflijk zuinig op waren! Stel je voor zeg, dat je dat zegel zou kwijtraken!

In 2015 werd een spectaculaire vondst gedaan: archeologen ontdekten een zegelafdruk van koning Hizkia. De tekst erop luidt: 'Van Hizkia (zoon van) Achaz, koning van Juda'.

En nu zingt de bruid in het Hooglied: 'Leg mij als een zegel op je hart, als een zegel op je arm.' Soms had iemand een zegelring aan een snoer om zijn hals hangen, dan had je het zegel 'op je hart', en vaak hadden mensen hun zegelring gewoon om, aan hun rechterhand. 'Een zegel op je arm', dat wil zeggen: aan je hand, aan je vinger. Sulammith, de bruid, vraagt dus feitelijk om de plaats te mogen innemen van de zegelring. En voel je mee hoe krachtig dat beeld is? Als je liefste de plaats krijgt van je zegelring, dan zeg je daarmee: 'Ik geef jou mijn toekomst, ik geef jou mijn heden en ik geef jou mijn verleden. Ik geef je mijn toekomst, mijn totale toekomst is voorgoed verbonden aan jou. Ik geef je ook mijn heden, alles wat ik heb, materieel, maar ook, en vooral, immaterieel: alles wat ik in me heb. En ik geef je ook mijn verleden: ik houd geen dingen krampachtig geheim voor jou, dingen die ik heb meegemaakt, dingen die ik heb gehoord, dingen die ik met me meedraag. Ik deel alles met je.'

3. Ware liefde gaat tot het uiterste
Dát is de ware liefde. Dat je je totáál uitlevert aan de ander. Dat je onafscheidelijk bent, wat er ook gebeurt. Niet voor niets trekt de bruid vervolgens de meest vergaande vergelijking die ze maar kan

bedenken: ‘Want de liefde is sterk als de dood, de hartstocht onstuitbaar als het graf.’
Wij zeggen het weleens tegen elkaar: ‘Er is niets zeker in deze wereld, behalve dat je op een dag sterft.’ Dat is niet helemaal waar, want Jezus kan eerder terugkomen dan dat wij sterven. Maar toch: de macht van de dood is als het ware volledig. De dood, daar ontkomt niemand aan. ‘Want de liefde is sterk als de dood, de hartstocht onstuitbaar als het graf.’ De ware liefde neemt je hélemaal in bezit. De ware liefde gaat tot het uiterste.

Dick Hillis was een Amerikaanse zendeling in China. In 2005 is hij overleden, hoogbejaard, 92 jaar oud.
Hij schreef een artikel: ‘Love is a costly thing’, ‘Liefde is iets kostbaars’. En hij vertelt daarin over een periode van hongersnood in China, waar hij bij was.
‘Ze lag op de grond. In haar armen hield ze haar baby, haar kleine meisje. Ik legde een gekookte zoete aardappel in haar uitgestrekte hand, en ik vroeg me af of ze de morgen nog zou halen. Ze had bijna geen kracht meer, maar in haar vermoeide ogen zag ik hoe dankbaar ze was. Die éne zoete aardappel kon haar niet veel helpen, maar het was alles wat ik had.
Ze nam er een hap van en kauwde er zorgvuldig op. Toen legde ze haar mond op het kleine mondje van haar kind, en duwde het warme voedsel voorzichtig bij haar naar binnen. Terwijl ze zelf uitgehongerd was, gebruikte ze de hele aardappel om haar kind eten te geven.
Uitgeput legde ze daarna haar hoofd neer. Ze sloot haar ogen. Het kind in haar armen viel in slaap. Een paar dagen later hoorde ik dat ze die nacht was overleden, maar haar kind had het gered.’

Dat is echte liefde. Liefde gaat tot het uiterste. ‘Want de liefde is sterk als de dood, de hartstocht onstuitbaar als het graf. Haar vonken zijn vurige vonken, vlammen van de HERE. Vele wateren kunnen de liefde niet uitblussen en rivieren spoelen haar niet weg.’
Dit is de enige keer dat in het Hooglied de naam van de HERE voorkomt. ‘Echte liefde’, zegt de bruid, ‘is als een vuurgloed die van God Zelf komt. Hij is de enige bron van de liefde.’ Daarom gaat die liefde zó ver.

4. Heilig Avondmaal: de liefde van God vieren
Vandaag vieren we de liefde van God. Want wie is er zó ver gegaan als Hij? Romeinen 8, we hebben het gelezen: ‘Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Hoe zal Hij, Die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard maar voor ons allen overgegeven heeft, ons ook met Hem niet alle dingen schenken?’
Brood en wijn zijn een herinnering aan het grootste offer van liefde, dat ooit in deze wereld is gebracht. Jezus Christus heeft Zich gegeven om ons te redden. Zonder Hem waren wij reddeloos verloren. Zonder Hem zou er voor ons alleen een eeuwige duisternis zijn, de Bijbel noemt dat de ‘tweede dood’, de hel. Dat zou ons vooruitzicht zijn, als Christus niet gekomen was! Als Hij Zichzelf niet gegeven had tot in de dood! ‘De liefde is sterk als de dood!’ Ja, zo is het! Zijn liefde voor ons is inderdaad tot óver die laatste grens gegaan, tot over de grens van de dood.
Die vrouw in China was bereid alles wat ze gaf te geven voor haar kind. Ze hield van haar kind tot in de dood. Dat is ongelooflijk indrukwekkend.
Als je haar situatie vergelijkt met die van de Here Jezus, word je helemaal stil. Deze vrouw deed het voor haar kind, die pasgeboren baby. Jezus gaf Zichzelf voor zondaren, voor mensen zoals wij, mensen die er zo vaak een puinhoop van maken…

5. Niets kan ons scheiden van die liefde, zélfs de dood niet!
De liefde van God is liefde tot in de dood. Maar... máár: er is meer! Jezus is opgestaan! Sulammith, zij zingt het uit: ‘De liefde is sterk als de dood.’ Maar sinds die Paasmorgen in het jaar 33 na Christus mogen we weten dat het nóg verder gaat! Niet: ‘De liefde is sterk als de dood,’ maar: ‘De liefde is sterkér dan de dood!’ Het is de liefde van God die de dood heeft overwonnen! Jezus is opgestaan, ja, Hij is werkelijk opgestaan! Hij leeft! En daarom zingt Paulus het uit in Romeinen 8: ‘Christus is het Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook aan de rechterhand van God is, Die ook voor ons pleit. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem Die ons heeft liefgehad.’
Doordat Jezus is opgewekt, doordat de dood is overwonnen, kan niets, niets, niets ons meer scheiden van Hem! En daarom mogen wij het bidden: ‘Here Jezus, leg ons als een zegel op Uw hart! Laat ons voor altijd helemaal aan U verbonden zijn! Totaal, met ons hele verleden, met ons hele hebben en houden in het hier en nu, en met onze volledige toekomst, voor altijd en eeuwig!’ En als je dat bidt, dan mag je het weten: dat dóét Hij ook! Hij légt je als een zegel op Zijn hart! Zijn liefde voor ons houdt eeuwig stand, dwars door dood en graf heen! Zijn liefde is als een vuur van God. En dat vuur van God, de Heilige Geest, wil ook ons leven in vuur en vlam zetten.

6. Door Zijn liefde word je zelf een bron van liefde
Vanmiddag, in deze dankdienst, mogen we ons verwonderen over die liefde. We mogen ons er eindeloos over verbazen. Wat een Heer! Wat een Bruidegom! En we mogen erom bidden: ‘Here God, geef dat die liefde van U voor mij, die intense liefde van U voor mij, geef dat die liefde ook mijn leven mag tekenen, dat die liefde mijn leven mag stempelen, dat die liefde door mij heen mag stromen naar de mensen om mij heen.’
Als je Avondmaal viert, dan word je een ander mens. Een mens die liefde heeft ontvangen, en die niets anders kan dan het ook weer uitdelen.
‘Leg mij als een zegel op Uw hart.’ Voortaan zijn we onafscheidelijk.
Amen.

Reagerenop de dienst? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, renevanloon@samaritaan.org